

Noutăți legislative

21.12.2022

Impozit dividende

Se majorează cota de impozitare pentru veniturile din dividende **distribuite după data de 1 ianuarie 2023 la 8%** de la 5%. Această cotă nouă se va aplica în cazul tuturor dividendelor distribuite (către persoane fizice și juridice rezidente & persoane fizice și juridice nerezidente), dacă nu sunt aplicabile scutiri.

Astfel, pentru **dividendele distribuite până la 31.12.2022, chiar dacă acestea sunt plătite după data de 01 ianuarie 2023**, cota de impozit aplicabilă va fi de 5%. În cazul dividendelor distribuite în cursul anului 2022 dar neplătite până la 31.12.2022, impozitul se va declara și plăti până la data de 25 ianuarie 2023.

Se clarifică faptul că, în cazul **dividendelor distribuite în baza situațiilor financiare interimare** întocmite în cursul anului 2022, **cota de impozit pe dividende rămâne de 5%**, fără recalcularea impozitului pe dividendele respective, după regularizarea acestora pe baza situațiilor financiare anuale aferente exercițiului financiar 2022, aprobate potrivit legii.

Impozitul pe dividende se va datora și în cazul dividendelor distribuite/plătite fondurilor de pensii administrate privat și/sau fondurilor de pensii facultative.

Profit reinvestit

Se extinde sfera de aplicare a profitului reinvestit prin includerea următoarelor active achiziționate:

active utilizate în activitatea de producție și procesare, active reprezentând re tehnologizare. Activele utilizate în activitatea de producție, procesare și activele reprezentând re tehnologizare se vor stabili prin ordin al ministrului finanțelor.

Microîntreprinderi

Sistemul devine opțional. Persoanele juridice române pot opta să aplice impozitul pe venitul microîntreprinderilor începând cu anul fiscal următor celui în care îndeplinesc condițiile de microîntreprindere prevăzute la art. 47 (sau începând cu anul înființării pentru societățile nou-înființate) și dacă nu au mai fost plătitoare de impozit pe veniturile microîntreprinderilor ulterior datei de 1 ianuarie 2023.

Microîntreprinderile nu pot opta pentru plata impozitului pe profit în cursul anului fiscal, opțiunea putând fi exercitată începând cu anul fiscal următor, cu excepțiile prevăzute la art. 52.

Cu alte cuvinte, o societate care la 31.12.2022 îndeplinește condițiile de mai jos, **poate opta** începând cu anul 2023 să aplice fie impozitul pe venitul microîntreprinderilor, fie impozit pe profit. Dacă ulterior 01.01.2023 nu mai îndeplinește condițiile și are obligația de a trece la impozit pe profit (această analiză se efectuează trimestrial), va trece la impozit pe profit începând cu trimestrul în care nu mai îndeplinește aceste condiții și **nu va mai putea reveni la regimul microîntreprinderilor.** Dacă societatea îndeplinește în continuare condițiile de aplicare a regimului microîntreprinderilor dar dorește trecerea la impozit pe profit prin opțiune, va putea face această trecere începând cu anul fiscal următor și nu în cursul anului.

Pentru societățile nou-înființate, pentru a aplica regimul de impozitare pentru microîntreprinderi de la înființare trebuie să nu aibă asociați/acționari care dețin peste 25% din valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot la mai mult de trei persoane juridice române care se încadrează să aplice sistemul de impunere pe veniturile microîntreprinderilor, iar capitalul social să fie deținut de persoane, altele decât statul și unitățile administrativ-teritoriale. Totodată, în

termen de maxim 30 de zile de la înființare trebuie să angajeze minim 1 angajat.

Condițiile pentru aplicarea regimului de impozitare al microîntreprinderilor, începând cu anul 2023, vor fi următoarele:

- ✓ Realizează venituri, **altele decât cele din consultanță și/sau management** (altele decât veniturile din consultanță fiscală corespunzătoare codului CAEN 6920), **în proporție de peste 80% din veniturile totale;**
- ✓ Are **cel puțin 1 salariat***;
- ✓ Realizează **venituri de maxim 500.000 euro** (*față de 1 milion de euro în prezent*);
- ✓ Are asociați/acționari care dețin peste **25%** din valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot la cel **mult trei persoane juridice române** care se încadrează să aplice **sistemul de impunere pe veniturile microîntreprinderilor**, inclusiv persoana care verifică îndeplinirea condițiilor prevăzute de prezentul articol;
- ✓ Capitalul social al acesteia este deținut de persoane, altele decât statul și unitățile administrativ-teritoriale;
- ✓ Nu se află în dizolvare, urmată de lichidare, înregistrată în registrul comerțului sau la instanțele judecătorești, potrivit legii.

Societățile care nu îndeplinesc cumulativ condițiile menționate mai sus, datorează impozit pe profit (16% aplicat profitului fiscal).

Plafonul de 500.000 euro se va aplica cu veniturile obținute începând cu luna ianuarie 2023. Astfel, o societate care îndeplinește condițiile de mai sus, iar veniturile înregistrate până la 31.12.2022 sunt mai mari de 500.000 euro, dar mai mici de 1 milion de euro, poate aplica regimul microîntreprinderii începând cu anul 2023. Toate celelalte condiții însă trebuie îndeplinite la 31.12.2022.

Nu este clar ce înseamnă venituri din consultanță și/sau management: ar trebui să facem analiza

doar în funcție de codul CAEN al activității desfășurate sau în funcție de activitatea efectiv desfășurată (în sensul în care multe activități, deși nu au în denumire cuvintele consultanță și management, pot avea o componentă de consultanță)?

O societate care aplică regimul microîntreprinderilor începând cu anul 2023, va datora impozit pe profit începând cu trimestrul în care realizează venituri mai mari de 500.000 euro sau ponderea veniturilor realizate din consultanță și/sau management în veniturile totale este de peste 20% inclusiv.

De asemenea, o microîntreprindere va datora impozit pe profit începând cu trimestrul în care nu mai are cel puțin 1 salariat. Această condiție însă se va considera îndeplinită dacă, **în termen de 30 de zile de la încetarea raportului de muncă**, este angajat un nou salariat cu contract individual de muncă pe durată nedeterminată sau pe durată determinată pe o perioadă de cel puțin 12 luni.

În contextul condițiilor menționate mai sus, **salariat** înseamnă:

- ✓ persoana angajată cu **contract individual de muncă cu normă întreagă**;
- ✓ persoane angajate cu contract individual de muncă cu timp parțial dacă fracțiunile de normă prevăzute în acestea, însumate, reprezintă echivalentul unei norme întregi;
- ✓ **persoane cu contracte de administrare sau mandat**, potrivit legii, în cazul în care remunerația acestora este cel puțin la nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată.

Se iau în considerare și contractele individuale de muncă/convențiile individuale de muncă, încheiate potrivit legilor speciale, precum și **contractele suspendate, potrivit legii**. Contractele suspendate se iau în calcul doar dacă perioada de suspendare este mai mică de 30 zile și situația este înregistrată pentru prima dată în anul fiscal respectiv.

Referitor la contractele suspendate, menționăm că inclusiv concediile medicale suspendă de drept contractul de muncă potrivit prevederilor Codului Muncii, chiar dacă această suspendare nu se înregistrează în REVISAL. În continuare se așteaptă clarificări cu privire la acest aspect – dacă se vor lua în calcul toate tipurile de suspendări prevăzute de Codul Muncii, sau doar cele care implică înregistrarea suspendării în REVISAL.

Cota de impozitare va fi de 1% (se elimină cota de 3%).

Se elimină impozitului specific începând cu anul 2023, iar entitățile care desfășoară activitate în domeniul HORECA*, vor datora fie impozit pe venitul microîntreprinderilor (1% din veniturile impozabile) fie impozit pe profit (vor opta pentru unul din cele 2 regimuri).

*Codurile CAEN aferente activităților cărora li se aplică aceste prevederi sunt:

- 5510 - "Hoteluri și alte facilități de cazare similare",
- 5520 - "Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată",
- 5530 - "Parcuri pentru rulote, campinguri și tabere",
- 5590 - "Alte servicii de cazare",
- 5610 - "Restaurante",
- 5621 - "Activități de alimentație (catering) pentru evenimente",
- 5629 - "Alte servicii de alimentație n.c.a.",
- 5630 - "Baruri și alte activități de servire a băuturilor".

În cazul entităților care desfășoară activitățile de mai sus, nu este necesară îndeplinirea condițiilor de la microîntreprinderi (ex: pot rămâne la sistemul de impozitare al microîntreprinderilor și dacă valoarea veniturilor depășește plafonul de 500.000 euro).

Dacă aceste societăți **desfășoară și alte activități** decât cele din lista codurilor CAEN de mai sus, pentru aceste activități vor datora **impozit pe profit dacă îndeplinesc oricare** din următoarele condiții:

- ✓ Realizează venituri din consultanță și/sau management, în proporție de peste 20% din veniturile totale;
- ✓ Realizează venituri din alte activități de minim 500.000 euro;
- ✓ Desfășoară activitățile pentru care impozitul pe profit este regim obligatoriu (ex: activități în domeniul bancar, activități în domeniile asigurărilor și reasigurărilor, al pieței de capital, inclusiv cea care desfășoară activități de intermediere în aceste domenii, activități în domeniul jocurilor de noroc, activități de explorare, dezvoltare, exploatare a zăcămintelor de petrol și gaze naturale.)

Totodată, se introduc 4 noi **categorii de entități care vor datora obligatoriu impozit pe profit**, nefiind aplicabile condițiile de mai sus:

- ✓ persoana juridică română care desfășoară activități în domeniul bancar;
- ✓ persoana juridică română care desfășoară activități în domeniile asigurărilor și reasigurărilor, al pieței de capital, inclusiv cea care desfășoară activități de intermediere în aceste domenii;
- ✓ persoana juridică română care desfășoară activități în domeniul jocurilor de noroc;
- ✓ persoana juridică română care desfășoară activități de explorare, dezvoltare, exploatare a zăcămintelor de petrol și gaze naturale.

Se clarifică **ordinea în care se aplică creditele fiscale** (reducerile de impozit) la calcularea impozitului pe veniturile microîntreprinderilor. Astfel, calculul se face în cascadă, în următoarea ordine:

- a) sumele aferente sponsorizărilor efectuate;
- b) costul de achiziție al aparatelor de marcat electronice fiscale;
- c) reducerea de impozit conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 153/2020 pentru instituirea unor măsuri fiscale de stimulare a menținerii/creșterii capitalurilor proprii, precum și pentru completarea unor acte normative.

Declarația informativă privind beneficiarii bunurilor/serviciilor/sponsorizărilor se va depune până la data de **25 iunie** inclusiv a anului următor, pe perioada aplicării prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 153/2020.

Se elimină **opțiunea de a trece de la regimul microîntreprinderilor la impozit pe profit** în condițiile în care capitalul social este de minim 45.000 lei și societatea are cel puțin 2 salariați. Regimul microîntreprinderilor devenind opțional, societățile pot opta pentru plata impozitului pe profit.

Venituri salariale și asimilate

Se introduc două noi categorii de avantaje neimpozabile ce pot fi acordate salariaților, astfel:

1. **contravaloarea hranei acordate de către angajator pentru angajații proprii**, persoane fizice care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor, astfel cum este **prevăzut în contractul de muncă sau în regulamentul intern** - în limita valorii maxime, potrivit legii, a unui tichet de masă/persoană/zi, prevăzută la data acordării, în conformitate cu legislația în vigoare. La stabilirea plafonului lunar neimpozabil nu se iau în calcul numărul de zile din luna în care persoana fizică desfășoară activitate în regim de telemuncă sau muncă la domiciliu sau se află în concediu de odihnă/medical/delegare. Prin hrană se înțelege hrana preparată în unități proprii sau achiziționată de la unități specializate. **Prevederile nu sunt aplicabile angajaților care beneficiază de tichete de masă**, în conformitate cu legislația în vigoare.
2. **cazarea și contravaloarea chiriei** pentru spațiile de cazare/de locuit puse de către angajatori la dispoziția angajaților proprii, persoane fizice care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor, astfel cum este **prevăzut în contractul de muncă sau în regulamentul intern** - în limita unui plafon neimpozabil de 20% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată /lună/persoană, în următoarele condiții:
 - (i) angajatul, soțul/soția acestuia nu dețin o locuință în proprietate personală sau în folosință în localitatea în care își desfășoară activitatea;
 - (ii) spațiul de cazare/de locuit **se află în unitățile proprii**, inclusiv de tip hotelier sau într-un imobil închiriat de la o terță persoană, de către angajator;
 - (iii) contractul de închiriere este încheiat în condițiile legii - *contractul de închiriere încheiat de angajator cu proprietarul imobilului*;
 - (iv) plafonul neimpozabil se acordă unuia dintre soți, în cazul în care ambii soți desfășoară activitate în aceeași localitate, la același angajator sau la angajatori diferiți, pe baza declarației pe propria răspundere a acestuia.

La determinarea plafonului de 20% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, se ia în calcul valoarea cea mai mică a salariului minim brut pe țară, în vigoare în luna pentru care se acordă avantajele.

Verificarea îndeplinirii condițiilor se efectuează **pe baza documentelor justificative și constituie responsabilitatea angajatorului.**

Se introduce un nou plafon lunar, în cazul unor avantaje salariale neimpozabile. Astfel, următoarele venituri **cumulate lunar nu reprezintă venit impozabil**, în limita plafonului lunar de **cel mult 33% din salariul de bază** corespunzător locului de muncă ocupat:

1. prestațiile suplimentare primite de salariați în baza **clauzei de mobilitate** potrivit legii – **în limita a 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru indemnizația de delegare/detașare**, prin hotărâre a Guvernului, pentru personalul autorităților și instituțiilor publice;
Excepția de la această regulă o reprezintă prestațiile suplimentare primite de lucrătorii mobili prevăzuți în Hotărârea Guvernului nr. 38/2008 privind organizarea timpului de muncă al persoanelor care efectuează activități mobile de transport rutier (*aceste sume sunt neimpozabile în aceleași limite ca și diurna și nu se iau în calcul la această analiză*).
2. **contravaloarea hranei acordate de către angajator pentru angajații proprii**, persoane fizice care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor, astfel cum este **prevăzut în contractul de muncă sau în regulamentul intern - în limita valorii maxime, potrivit legii, a unui tichet de masă/persoană/zi**, prevăzută la data acordării, în conformitate cu legislația în vigoare. La stabilirea plafonului lunar neimpozabil nu se iau în calcul numărul de zile din luna în care persoana fizică desfășoară activitate în regim de telemuncă sau muncă la domiciliu sau se află în concediu de odihnă/medical/delegare. Prin hrană se înțelege hrana preparată în unități proprii sau achiziționată de la unități specializate. **Prevederile nu sunt aplicabile angajaților care beneficiază de tichete de masă**, în conformitate cu legislația în vigoare.
3. **cazarea și contravaloarea chiriei** pentru spațiile de cazare/de locuit puse de către angajatori la dispoziția angajaților proprii, persoane fizice care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor, astfel cum este **prevăzut în contractul de muncă sau în regulamentul intern - în limita unui plafon neimpozabil de 20% din salariul de bază minim brut pe țară** garantat în

plată /lună/persoană, **în următoarele condiții:**

- (v) angajatul, soțul/soția acestuia nu dețin o locuință în proprietate personală sau în folosință în localitatea în care își desfășoară activitatea;
- (vi) spațiul de cazare/de locuit **se află în unitățile proprii**, inclusiv de tip hotelier sau **într-un imobil închiriat de la o terță persoană**, de către angajator;
- (vii) contractul de închiriere este încheiat în condițiile legii - *contractul de închiriere încheiat de angajator cu proprietarul imobilului*;
- (viii) plafonul neimpozabil se acordă unuia dintre soți, în cazul în care ambii soți desfășoară activitate în aceeași localitate, la același angajator sau la angajatori diferiți, pe baza declarației pe propria răspundere a acestuia.

La determinarea plafonului de 20% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, se ia în calcul valoarea cea mai mică a salariului minim brut pe țară, în vigoare în luna pentru care se acordă avantajele.

Verificarea îndeplinirii condițiilor se efectuează **pe baza documentelor justificative și constituie responsabilitatea angajatorului.**

4. **contravaloarea serviciilor turistice și/sau de tratament**, inclusiv transportul, pe perioada concediului, pentru angajații proprii și membrii de familie ai acestora, acordate de angajator, astfel cum este **prevăzut în contractul de muncă, regulamentul intern**, sau primite în baza unor legi speciale și/sau finanțate din buget - **în limita unui plafon anual, pentru fiecare angajat, reprezentând nivelul unui câștig salarial mediu brut** utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul în care au fost acordate;
5. **contribuțiile la un fond de pensii facultative** potrivit Legii nr. 204/2006, cu modificările și completările ulterioare, și cele reprezentând contribuții la scheme de pensii facultative, calificate astfel în conformitate cu legislația privind pensiile facultative de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, administrate de către entități autorizate stabilite în state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, suportate de angajator pentru angajații proprii - **în limita a 400 euro anual pentru fiecare persoană**;
6. **primele de asigurare voluntară de sănătate**, precum și serviciile medicale furnizate sub formă de abonament, suportate de angajator pentru angajații proprii, astfel încât la nivelul anului **să nu**

se depășească echivalentul în lei al sumei de 400 euro, pentru fiecare persoană;

7. **sumele acordate angajaților care desfășoară activități în regim de telemuncă** pentru susținerea cheltuielilor cu utilitățile la locul în care angajații își desfășoară activitatea, precum electricitate, încălzire, apă și abonamentul de date, și achiziția mobilierului și a echipamentelor de birou, în limitele stabilite de angajator prin contractul de muncă sau regulamentul intern - **în limita unui plafon lunar de 400 lei corespunzător numărului** de zile din luna în care persoana fizică desfășoară activitate în regim de telemuncă. Sumele vor fi acordate fără necesitatea de prezentare a documentelor justificative.

Ordinea în care veniturile menționate mai sus se includ în plafonul lunar de cel mult 33% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat **se stabilește de angajator.**

Astfel, în cazul celor 7 categorii de sume ce pot fi acordate angajaților, există limitări individuale (*ex: primele de asigurare voluntară de sănătate nu pot depăși suma de 400 euro/an/angajat*) și o limitare la nivelul tuturor celor 7 sume cumulate. Pentru a nu datora impozit pe venit și contribuții sociale în cazul acordării acestor sume, angajatorii trebuie să se asigure că:

- (i) valoarea fiecăruia din cele 7 avantaje nu depășește limitele individuale;
- (ii) valoarea tuturor celor 7 avantaje, cumulată, nu depășește limita de 33% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat.

Exemplu:

Un salariat al societății ABC SRL primește în luna ianuarie 2023 următoarele beneficii:

- i se achită contribuția la fondul de pensii facultative în valoare de 500 lei;
- i se achită prima de asigurare de voluntară de sănătate în sumă de 350 lei;
- i se acordă 400 lei pentru activitatea desfășurată în regim de telemuncă (integral);

Salariul de bază al angajatului în luna ianuarie a fost de 3.000 lei.

Vom analiza dacă beneficiile de mai sus vor fi considerate neimpozabile la stabilirea impozitului pe venit și a contribuțiilor sociale datorate.

Beneficiu	Suma acordată	Plafon	Tratament fiscal
Contribuția la fondul de pensii facultative	500 lei	400 €	Neimpozabil, sub plafon

Beneficiu	Suma acordată	Plafon	Tratament fiscal
Prima de asigurare de voluntară de sănătate	350 lei	400 €	Neimpozabil, sub plafon
Suma acordată pentru activitatea în regim de telemuncă	400 lei	400 lei	Neimpozabil, sub plafon
Total beneficii	1.250 lei	990 lei	Diferența de 260 lei se va impozita

Astfel, deși pentru fiecare din cele 3 beneficii acordate sunt respectate limitele individuale, deoarece cumulată valoarea beneficiilor depășește plafonul de 33% din salariul de bază (ex: 990 lei), suma de 260 lei se va impozita în luna ianuarie (asupra acesteia se vor calcula impozit pe venit 10%, CAS 25%, CASS 10% și CAM 2,25%).

! Deoarece acest plafon este lunar, trebuie acordată o **atenție sporită lunilor în care se decontează cheltuielile cu serviciile turistice**. Menționăm că angajatorii au și opțiunea de a acorda tichete de vacanță (*în limita a 6 salarii de bază minime brute pe țară garantate în plată*) asupra cărora se calculează doar impozit pe venit (nu și contribuții sociale), iar aceste tichete nu se iau în calcul în plafonul de 33% din salariul de încadrare.

Începând cu anul 2023 se modifică valoarea **deducerilor personale**, astfel:

- ✓ Deducerea personală de bază se va acorda pentru persoanele fizice care au un venit lunar brut de până la 2.000 de lei peste nivelul salariului de bază minim brut pe țară (*ex. 4.550 lei*); Deducerea se va calcula ca procent din salariul minim, în funcție de venitul brut realizat și de numărul persoanelor aflate în întreținere.
- ✓ Se va acorda o deducere personală suplimentară astfel:
 - a) 15% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată pentru persoanele fizice cu vârsta de până la 26 de ani, care realizează venituri din salarii al căror nivel este de până la nivelul prevăzut la alin.(3).
 - b) 100 de lei lunar pentru fiecare copil cu vârsta de până la 18 de ani, dacă acesta este înscris într-o unitate de învățământ, părintelui care realizează venituri din salarii, indiferent de nivelul acestora.

Pentru **domeniul construcțiilor**, la determinarea ponderii cifrei de afaceri realizate efectiv din activitatea de construcții în cifra de afaceri totală, din indicatorul cifra de afaceri totală va fi eliminată cifra de afaceri obținută în afara României. Astfel, ponderea va fi determinată ca raport între cifra de afaceri realizată efectiv din activitatea de construcții de pe teritoriul României și cifra de afaceri totală din întreaga activitate desfășurată doar pe teritoriul României.

De asemenea, începând cu 01 ianuarie 2023, facilitățile fiscale aplicabile în domeniul construcțiilor, sectorul agricol și industria alimentară se vor aplica doar asupra veniturilor realizate în baza contractelor individuale de muncă (ex: nu se vor lua în calcul contractele de administrare).

P.F.A.

În prezent, în scopul stabilirii impozitului datorat de Persoanele Fizice Autorizate sunt posibile 2 sisteme de impunere:

- ✓ **Sistem real:** presupune organizarea evidenței contabile și aplicarea cotei de impozit de 10% la venitul net determinat ca diferență între încasările și plățile efectuate;
- ✓ **Sistem normă de venit:** cota de impozit de 10% se aplică la norma de venit publicată de Ministerul Finanțelor Publice (aceasta depinde de codul CAEN al activității și localitatea în care se desfășoară activitatea); nu se aplică acest sistem pentru toate activitățile.

Norma de venit reprezintă un sistem simplificat, contribuabilii neavând obligația de a organiza evidența contabilă (au obligația de a completa Registrul de Evidență Fiscală doar cu partea de venituri realizate); baza de impozitare este fixă pe an, indiferent care sunt veniturile realizate.

Pentru a aplica impozitarea pe normă de venit, PFA trebuie să aibă un venit brut de până la 100.000 euro pe an. Începând cu anul următor celui în care s-a depășit acest plafon, va trece la sistemul real.

Începând cu anul 2023, se **diminuează plafonul** de la 100.000 euro la **25.000 euro**. Astfel, PFA care aplică impozitarea pe normă de venit va trece la sistem real începând cu anul următor celui în

care a depășit plafonul de 25.000 euro.

Venituri din chirii

Se elimină cota forfetară de cheltuieli utilizată la stabilirea venitului impozabil în cazul veniturilor din închiriere obținute de persoane fizice. Astfel, **modificarea va genera o creștere de 4% a impozitului datorat** în acest caz (10% din valoarea chiriei față de 10% din 60% din valoarea chiriei). Menționăm însă că persoanele fizice au dreptul să opteze pentru determinarea venitului net în sistem real, pe baza datelor din contabilitate și să determine impozitul prin aplicarea cotei de 10% la diferența dintre încasările și cheltuielile efectuate.

Devine din nou **obligatorie declararea contractelor de chirie** încheiate de persoane fizice la organul fiscal, precum și a modificărilor survenite, în termen de cel mult 30 zile de la încheierea/producerea modificării acestuia, la organul fiscal competent. **În cazul contractelor de închiriere aflate în derulare la data de 1 ianuarie 2023, înregistrarea, la organul fiscal competent, a contractului încheiat între părți și a modificărilor survenite se efectuează în termen de cel mult 90 de zile de la data la care a intervenit obligația înregistrării acestora.**

Pentru înregistrarea contractului de închiriere, contribuabilul depune "Cererea de înregistrare a contractelor de locațiune", denumită în continuare cerere, însoțită de o copie a contractului de închiriere. Conformitatea cu originalul a copiei contractului de închiriere, având număr și dată, se efectuează de către contribuabil prin înscrierea mențiunii "conform cu originalul" și semnătura acestuia.

Mențiunile privind modificarea sau încetarea contractului de închiriere se declară prin completarea și depunerea cererii, având bifată în formular căsuța "Modificare" sau "Încetare", după caz, însoțită de documentele justificative.

Venituri din vânzare proprietăți imobiliare

În cazul vânzării de construcții de orice fel și a terenurilor aferente acestora din patrimoniul personal, persoanele fizice vor datora impozit calculat la valoarea tranzacției prin aplicarea următoarelor cote:

- a) **3%** pentru construcțiile de orice fel și a terenurilor aferente acestora, precum și asupra terenurilor de orice fel fără construcții, **deținute o perioadă de până la 3 ani inclusiv;**
- b) **1%** pentru imobilele descrise la lit. a), **deținute o perioadă mai mare de 3 ani.**

Totodată se elimină deducerea din valoarea tranzacției a sumei neimpozabile de 450.000 lei. Astfel, impozitul se va calcula prin aplicarea cotelor menționate mai sus la valoarea integrală a tranzacției.

Contribuții sociale

În cazul veniturilor obținute de persoane fizice din **activități independente și din drepturi de proprietate intelectuală**, contribuția de asigurări sociale (CAS) se va calcula **la un venit ales care nu poate fi mai mic decât:**

- a) **nivelul de 12 salarii minime brute** pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv, și 24 salarii minime brute pe țară;
- b) **nivelul de 24 salarii minime brute** pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 24 salarii minime brute pe țară.

În cazul veniturilor obținute de persoane fizice **din pensii** pentru partea care depășește suma lunară de 4.000 lei, **din activități independente, din drepturi de proprietate intelectuală, din asocierea cu o persoană juridică, din cedarea folosinței bunurilor, din activități agricole, silvicultură și piscicultură, din investiții și din alte surse**, contribuția de asigurări sociale de

sănătate (CASS) se va calcula la:

- a) **nivelul a 6 salarii minime brute** pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 6 salarii minime brute pe țară inclusiv, și 12 salarii minime brute pe țară;
- b) **nivelul de 12 salarii minime brute** pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv, și 24 salarii minime brute pe țară;
- c) **nivelul de 24 salarii minime brute** pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 24 salarii minime brute pe țară;“

Astfel, pentru cei care obțin venituri peste plafonul de 24 de salarii minime (ex.: 36.000 lei în 2022), contribuțiile sociale datorate se vor dubla.

Impactul acestor modificări este redat în tabelul de mai jos:

Elemente	Venituri realizate	Plafon			Contribuții		Diferență
		Formulă	2023	2022	2023	2022	
CAS* – 25% x plafon	Între 12, inclusiv, și 24 salarii minime	12 salarii minime	36.000 lei	30.600 lei	9.000 lei	7.650 lei	1.350 lei
CAS* – 25% x plafon	Cel puțin egale cu 24 salarii minime	24 salarii minime	72.000 lei	30.600 lei	18.000 lei	7.650 lei	10.350 lei
CASS - 10% x plafon	Între 6, inclusiv, și 12 salarii minime	6 salarii minime	18.000 lei	0	1.800 lei	- lei	1.800 lei
CASS - 10% x plafon	Între 12, inclusiv, și 24 salarii minime	12 salarii minime	36.000 lei	30.600 lei	3.600 lei	3.060 lei	540 lei
CASS - 10% x plafon	Cel puțin egale cu 24 salarii minime	24 salarii minime	72.000 lei	30.600 lei	7.200 lei	3.060 lei	4.140 lei

TVA

Se **majorează cota de TVA de la 9% la 19%** în cazul băuturilor nealcoolice care se încadrează la codurile NC 2202 10 00 și 2202 99 (*băuturi cu adaos de zahăr*).

Se majorează **cota de TVA de la 5% la 9%** pentru **cazarea în cadrul sectorului hotelier** sau al sectoarelor cu funcție similară, inclusiv închirierea terenurilor amenajate pentru camping și

serviciile de restaurant și de catering, cu excepția băuturilor alcoolice și a băuturilor nealcoolice care se încadrează la codurile NC 2202 10 00 și 2202 99.

În cazul achiziției de locuințe ca parte a politicii sociale, începând cu anul 2023, cota de **5%** se va aplica **pentru o singură achiziție în mod individual sau în comun cu o altă persoană fizică**, pentru achiziția de locuințe care au o suprafață utilă de maximum 120 mp, exclusiv anexele gospodărești, a căror valoare, inclusiv a terenului pe care sunt construite, nu depășește suma de **600.000 lei**, exclusiv taxa pe valoarea adăugată.

Prin excepție, în cazul locuințelor pentru care anterior 01 ianuarie 2023 au fost încheiate acte juridice care au ca obiect plata în avans pentru achiziția de locuințe, în anul 2023 se vor aplica regulile valabile și în prezent, respectiv:

- a) livrarea de locuințe care au o suprafață utilă de maximum 120 mp, exclusiv anexele gospodărești, a căror valoare, inclusiv a terenului pe care sunt construite, nu depășește suma de **450.000 lei**, exclusiv taxa pe valoarea adăugată, achiziționate de persoane fizice, dacă au încheiat până la 1 ianuarie 2023 acte juridice între vii care au ca obiect plata în avans pentru achiziționarea de astfel de locuințe;
- b) livrarea de locuințe care au o suprafață utilă de maximum 120 mp, exclusiv anexele gospodărești, a căror valoare, inclusiv a terenului pe care sunt construite, depășește suma de 600.000 lei, **dar nu depășește suma de 700.000 lei**, exclusiv taxa pe valoarea adăugată, achiziționate de persoane fizice în mod individual sau în comun cu altă persoană fizică/alte persoane fizice, dacă au încheiat până la 1 ianuarie 2023 acte juridice între vii care au ca obiect plata în avans pentru achiziționarea unei astfel de locuințe.

SAF-T

Având în vedere și actualizarea listei contribuabililor mijlocii, **începând din 01 ianuarie 2023** o nouă categorie de contribuabili vor avea obligația depunerii raportării SAF-T (Declarația informativă D406), respectiv contribuabilii mijlocii, astfel:

- contribuabilii încadrați în categoria contribuabili mijlocii la data de 31 decembrie 2021;
- contribuabilii încadrați la data de 31 decembrie 2021 în categoria contribuabililor mici, care și-au menținut această încadrare pe parcursul anului 2022, iar începând cu data de 1 ianuarie 2023 sunt încadrați în categoria contribuabililor mijlocii.

Pentru contribuabilii încadrați în categoria contribuabili mijlocii la data de 31 decembrie 2021 și **care nu se mai regăsesc în această categorie la data de 1 ianuarie 2023**, depunerea Declarației informative D406 **devine opțională** începând cu data de referință pentru contribuabilii mijlocii, urmând să devină obligatorie începând cu data de referință pentru contribuabilii mici. **Contribuabilii care au optat pentru depunerea Declarației informative D406 nu vor putea renunța ulterior la opțiunea exprimată.** Opțiunea devine efectivă prin depunerea unei Declarații informative D 406 validate de Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Contribuabilii beneficiază însă de o perioadă de grație de:

- 6 (șase) luni pentru prima raportare, respectiv cinci (cinci) luni pentru a doua raportare, 4 (patru) luni pentru a treia raportare, 3 (trei) luni pentru a patra raportare, 2 (două) luni pentru a cincea raportare, pentru contribuabilii care au obligația de transmitere lunară a fișierului SAF-T;
- 3 (trei) luni pentru prima raportare, pentru contribuabilii care au obligația de transmitere trimestrială a fișierului SAF-T.

Salariu minim 2023

Începând cu data de 1 ianuarie 2023, salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, se stabilește în bani, fără a include sporuri și alte adaosuri, la suma de **3.000 lei lunar**, pentru un **program normal de lucru** în medie de 165,333 ore pe lună, reprezentând 18,145 lei/oră.

Pentru **domeniul construcțiilor** începând cu data de 1 ianuarie 2023, salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată se stabilește în bani, fără a include indemnizațiile, sporurile și alte adaosuri, la **suma de 4.000 lei lunar**, pentru un program normal de lucru în medie de 165,333 ore pe lună,

reprezentând în medie 24,194 lei/oră.

Pentru domeniul agroalimentar, salariul minim rămâne și în 2023 tot de 3.000 de lei.

Începând cu data de 1 ianuarie 2023, pentru veniturile aferente lunilor ianuarie-decembrie 2023 inclusiv, în cazul salariaților care desfășoară activitate în baza contractului individual de muncă, încadrați cu normă întreagă, la locul unde se află funcția de bază, **nu se datorează impozit pe venit și nu se cuprinde în baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale obligatorii suma de 200 lei/lună**, reprezentând venituri din salarii și asimilate salariilor, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a) nivelul salariului de bază brut lunar stabilit potrivit contractului individual de muncă, fără a include sporuri și alte adaosuri, este egal cu nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată stabilit prin hotărâre a Guvernului, în vigoare în luna căreia îi sunt aferente veniturile;
- b) venitul brut realizat din salarii și asimilate salariilor, astfel cum este definit la art. 76 alin. (1) - (3) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, în baza aceluiași contract individual de muncă, pentru aceeași lună, nu depășește nivelul de 4.000 lei inclusiv.

Condiția prevăzută la alin. (1) lit. a) nu se consideră a fi îndeplinită dacă, în perioada cuprinsă între data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și 31 decembrie 2023, este diminuat nivelul salariului de bază brut lunar stabilit potrivit contractului individual de muncă, fără a include sporuri și alte adaosuri.

Prevederile se aplică în același condiții și în cazul salariaților care desfășoară activitate în sectorul agricol și industria alimentară și nu beneficiază de facilitățile fiscale.

Suma de 200 de lei prevăzută la alin (1) se diminuează în funcție de:

- a) perioada din lună în care salariul de bază/solda lunară din contractul individual de muncă sau raportul de serviciu, după caz, sunt menținute la nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată stabilit prin hotărâre a Guvernului;
- b) data de la care angajații noi sunt încadrați în muncă la un nivel al salariului/soldei lunare, după caz, egal cu nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată;
- c) fracția din lună pentru care se determină veniturile din salarii și asimilate salariilor;

d) data de la care încetează contractul individual de muncă/raportul de serviciu, după caz.

Alte modificări

Modificările legate de stabilirea impozitelor pe clădiri și terenuri se prorogă până la 01 ianuarie 2025. Astfel, se va menține și în anii 2023 și 2024 modalitatea de calcul a impozitelor locale la fel ca în 2022.

Se introduce **obligația de a accepta ca mijloc de plată cardurile de debit**, de credit sau preplătite, prin intermediul unui terminal POS și/sau al altor soluții moderne de acceptare, inclusiv aplicații ce facilitează acceptarea plăților electronice, în cazul persoanelor juridice care desfășoară activități de comerț cu amănuntul și cu ridicata, precum și cele care desfășoară activități de prestări de servicii, care realizează în cursul unui an **încasări în numerar cu o valoare mai mare de 50.000 lei**.